

А

Ануїтет - різновид довічної державної позики, відповідно до умов якої, кредитори держави одержують ренту до смерті останнього з них.

Б

Блоки - це федеральні субсидії, надані штатам і місцевим органам влади з широким колом функцій для використання у визначеній законом галузі (охорона здоров'я, забезпечення зайнятості, житлове будівництво тощо).

Бюджет - сукупність грошових відносин між державою, з одного боку, і юридичними та фізичними особами, — з одного боку з приводу формування й використання централізованого фонду грошових коштів, призначеного для забезпечення виконання державою її функцій.

Бюджетна система - це сукупність усіх бюджетів, які формуються в даній країні згідно з її бюджетним устроєм.

Бюджетний процес - це організація й порядок складання, розгляду, затвердження й виконання бюджету.

Бюджетний рік - це період, протягом якого діє затверджений бюджет.

Бюджетний устрій - це організація вертикальної структурної побудови бюджету держави за рівнями адміністративно-територіального поділу країни.

Бюджетні позички - запозичення коштів у зв'язку з виникненням тимчасового касового розриву - незбігання в часі фінансування видатків і надходження доходів.

В

Вертикальний фіскальний дисбаланс — невідповідність між обсягами фінансових ресурсів того чи іншого рівня влади (регіонального чи місцевого) і обсягами завдань та обов'язків, що на нього покладаються в процесі розподілу компетенції між центральною, регіональною й місцевою владою.

Взаємні розрахунки - передання коштів з одного бюджету до іншого в зв'язку з перерозподілом між ними доходів чи видатків після затвердження бюджету.

Виконання бюджету - мобілізація запланованих доходів і фінансування передбачених видатків.

Вилучення коштів - передання коштів із бюджетів нижчого рівня до бюджетів вищого рівня.

Витрати - використання грошових коштів, що є в розпорядженні того чи іншого суб'єкта на даний момент, з метою забезпечення певних потреб.

Г

Гнучкість окремих видів податків - залежність зростання/падіння надходжень від певного виду податку - від зростання/падіння номінального ВВП.

Горизонтальний фіскальний дисбаланс — різні фінансові можливості органів влади одного територіального рівня.

Д

Державний бюджет (від англ. budget — валіза, мішок із грошима) — за матеріальним змістом — це форма утворення та використання централізованого фонду коштів держави, а за соціально-економічною сутністю — основний інструмент перерозподілу національного доходу.

Державний бюджет - сукупність грошових відносин між державою, — з одного боку, і юридичними та фізичними особами, — з другого боку, із приводу формування й використання централізованого фонду грошових коштів, призначеного для забезпечення виконання державою її функцій.

Державний кредит - заборгованість держави перед своїми громадянами й господарськими структурами, іноземними кредиторами.

Державні фінанси - грошові відносини із приводу розподілу вартості суспільного продукту й частини національного багатства, які пов'язані з формуванням фінансових ресурсів держави і його підприємств і використанням державних коштів на витрати по розширенню виробництва, задоволенню зростаючих соціально-культурних потреб членів суспільства, потреб оборони країни й управління.

Державні фінанси - сукупність фондів фінансових ресурсів загальнодержавного призначення.

Дефолт - нездатність здійснювати своєчасні основні та процентні виплати за борговими зобов'язаннями.

Джерело сплати податків та зборів - дохід суб'єкта (заробітна плата, прибуток, відсоток, рента), з якого виплачуються обов'язкові платежі чи право користування, володіння землею без одержання доходу.

Доходи — 1) у широкому розумінні - це всі надходження, які забезпечують фінансування витрат (витрат); 2) у вузькому розумінні - це надходження, що відображають приріст вартості.

Е

Економіко-організаційний механізм формування та управління збалансованістю фінансової системи території - це раціональне поєднання методів, форм, важелів та інструментів, а також відповідних правового, нормативного й інформаційного забезпечення, що сприяють підтримці величини збалансованості фінансової системи території на оптимальному рівні.

З

Збалансованість фінансової системи держави - оптимальне поєднання регулювальних важелів впливу держави на забезпечення виконання програмних фінансових заходів із пошуком раціональних шляхів реалізації планів

економічного розвитку на всіх рівнях.

Збалансованість фінансової системи регіону - цілеспрямоване формування та реалізація заходів фінансової регіональної політики щодо забезпечення відповідності між реальними потребами й наявними можливостями економічного розвитку регіону.

Збалансованість фінансової системи території - досягнення такого стану території, за якого можна вести мову про її повне самозабезпечення й самовідтворення, а також наявність перспектив незалежного розвитку.

Зведений (консолідований) бюджет - сукупність усіх бюджетів держави, що входять до бюджетної системи.

К

Касове виконання бюджету - організація збору бюджетних коштів на території країни, їхнє збереження й видача, а також ведення обліку та звітності.

Концерн - об'єднання юридично незалежних підприємств різних галузей промисловості через систему контрольних пакетів акцій.

Л

Ліквідність - простота перетворення активу в гроші для купівлі інших активів чи товарів і послуг.

М

Міжнародні фінансові ресурси - це кошти й цінні папери, що використовуються в між-народній фінансовій діяльності.

Місцеві фінанси - сукупність грошових коштів, які формуються й використовуються для вирішення питань місцевого значення.

Н

Національна фінансова система - це фінансова система держави, обмежена національними рамками фінансових відносин.

Неоподатковуваний мінімум - найменша частина об'єкта, цілком звільнена від податку.

Нова вартість — національний дохід, який створюється в сфері матеріального виробництва, що включає вартість необхідного продукту (ціну робочої сили чи заробітну плату) та вартість додаткового продукту (прибуток, ренту, відсотки).

О

Об'єкт оподаткування — предмет, який підлягає обкладанню: доходи (прибуток), дода- на вартість продукції (робіт, послуг), спеціальне використання

природних ресурсів, майно юридичних і фізичних осіб тощо.

Одиниця оподаткування - грошова чи фізична одиниця вимірювання об'єкта оподаткування.

П

Первинний розподіл - це розподіл доданої вартості й формування первинних доходів суб'єктів, зайнятих у створенні ВВП.

Перерозподіл - створення й використання централізованих загальнодержавних, відомчих і корпоративних фондів.

Податки - індивідуальні безповоротні цільові платежі юридичних і фізичних осіб у бюджет певного рівня в розмірах і терміни, установлені законом.

Податкова квота - частина доходу платника, виражена відсотках.

Податкова система - це сукупність установлених у країні податків, зборів і платежів; принципів та методів їх установлення; зміни чи скасування дій, що забезпечують їх сплату, контроль та відповідальність за порушення податкового законодавства.

Податкова ставка - це законодавчо встановлений розмір податку на одиницю оподаткування.

Податковий оклад - сума податку, що сплачується платником податків з об'єкта обкладання.

Податкові пільги - повне чи часткове звільнення від податків суб'єктів відповідно до чинного законодавства (знижки, відрахування тощо).

Р

Рента - будь-який регулярно одержуваний дохід із капіталу, цінних паперів, майна, землі та надр, що не потребує від їхнього власника підприємницької діяльності.

Ринок грошей (валютний ринок) - це створення фондів фінансових ресурсів для здійснення зовнішньоторговельних операцій.

Ринок кредитних ресурсів - форма залучення тимчасово вільних коштів на інвестиційні та інші потреби.

Ринок цінних паперів - це мобілізація коштів на потреби господарської діяльності шляхом випуску й реалізації цінних паперів, які є гарантом повернення вкладених коштів і одержання доходу.

Роялті (royalty) - податок, який сплачують підприємства, що здійснюють видобуток мінеральних ресурсів.

С

Секвестр - право уряду пропорційно зменшувати статті видатків прийнятого бюджету протягом часу, що залишився до кінця поточного року.

Система (від грецьк. - ціле, яке складене із частин; сполучення) - це множина елементів, які знаходяться у відношеннях і взаємозв'язках один з одним і створюють

певну цілісність, єдність.

Суб'єкт податку — платник податків (юридична або фізична особа) або носій податку чи кінцевий платник податків, який формально не несе юридичної відповідальності, але є фактичним платником через законодавчо встановлену систему перекладання податку.

Субсидіювання - це виділення коштів із бюджетів вищого рівня бюджетам нижчого рівня.

Т

Трансферт — фінансові ресурси, що передаються з бюджету центрального уряду в бюджети місцевого самоврядування, з бюджетів територіальних одиниць вищого адміністративного рівня в бюджети одиниць нижчого адміністративного рівня, а також у зворотному напрямку.

Траст - акціонерне товариство, члени якого втрачають як виробничу, так і комерційну незалежність. Управління ведеться радою директорів. Може охоплювати підприємства різ- них галузей промисловості.

Ф

Фінанси домогосподарств - засіб створення й використання фондів фінансових ресурсів для задоволення особистих потреб громадян.

Фінанси — це економічні відносини, які пов'язані з формуванням, розподілом і викорис- танням централізованих і децентралізованих фондів грошових коштів із метою виконання функцій і завдань держави та забезпечення умов розширеного відтворення.

Фінанси - соціально-економічні відносини, які пов'язані з формуванням, розподілом, пе- рерозподілом і використанням централізованих і децентралізованих фондів грошових коштів із метою виконання функцій і завдань держави та забезпечення умов простого й розширено- го відтворення.

Фінанси - це сукупність грошових відносин, пов'язаних із формуванням, мобілізацією й розміщенням фінансових ресурсів та з обміном, розподілом і перерозподілом вартості ство- реного на основі їх використання валового внутрішнього продукту, а за певних умов і націо- нального багатства.

Фінанси підприємств - грошові відносини, пов'язані з формуванням і розподілом грошових доходів і нагромаджень у суб'єктів господарювання і їхнім використанням на виконання зо- бов'язань перед фінансово-банківською системою й фінансування витрат по розширеному виро- бництву, соціальному обслуговуванню й матеріальному стимулюванню працюючих.

Фінансова система - система форм і методів утворення, розподілу й використання фон- дів коштів держави й підприємств.

Фінансова система — сукупність відносно відособлених взаємозв'язаних сфер і ланок, які відображають специфічні форми та методи фінансових відносин.

Фінансова система — сукупність ринків та інших інститутів, які використовуються для укладання фінансових угод, обміну активами й ризиками.

Фінансова система - сукупність різноманітних сфер фінансових відносин, у процесі яких утворюються й використовуються фонди коштів.

Фінансова система - сукупність різноманітних фондів фінансових ресурсів, які створюються й використовуються в місцях їх акумулювання з певними намірами економічного й соціального розвитку.

Фінансова система — сукупність установ, інструментів і механізмів, за допомогою яких саме ці фінансові можливості державного сектору та фінансових установ здатні задовольнити фінансові потреби підприємств і населення.

Фінансова система — сукупність фінансових органів та інституцій, які управляють грошовими потоками.

Фінансовий інститут - група однорідних економічних відносин, які взаємопов'язані за формами й методами акумуляції або розподілу грошових коштів.

Фінансовий ринок - ланка фінансової системи, яка створює й використовує фонди фінансових ресурсів у тих випадках, коли інші ланки фінансової системи не можуть діяти ефективно.

Фінансові ресурси - це сума коштів, спрямованих в основні та оборотні засоби підприємств, на основі яких формуються продуктивні доходи.

Фінансово-промислова група (ФПГ) - диверсифікована багатофункціональна структура, що утворюється в результаті об'єднання капіталу, кредитно-фінансових і інвестиційних інститутів із метою збільшення конкурентоспроможності, зміцнення технологічних і коопераційних зв'язків і зростання ефективності.

Фінансово-промислова група (ФПГ) - це довготривале договірне об'єднання ряду компаній, що діє як основа для технологічної або економічної інтеграції.

Формула вирівнювання - це математична модель, яка визначає розміри доплати відповідній території або її внесків на основі об'єктивних факторів та критеріїв.

Ч

Чистий процент - ураховує процент, який сплачується за цінними паперами Казначейства та інші проценти, які сплачуються урядом (наприклад, за прострочений борг) за вираження процентів, які отримуються урядом із різних джерел (наприклад, з комерційних банків за податковими й борговими рахунками).

Ш

Шедулярна система оподаткування - групування оподатковуваних доходів за певною ознакою.